

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, împotriva sentinței Judecătoriei Orhei din 18 martie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2021, în privința inculpatului

Vlas Pavel xxxx,

anterior condamnat prin:

1) sentința Judecătoriei Telenești din 12.10.2015, în baza art. 217 alin. (2) Cod penal la amendă în mărime de 300 unități convenționale;

2) sentința Judecătoriei Orhei din 29.06.2020, în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal la 150 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

instanța de fond:

Termenul de examinare,

instanța de apel:

04.01.2021 – 18.03.2021,

instanța de recurs:

19.04.2021 – 05.10.2021,

16.12.2021 – 26.01.2022.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 18 martie 2021, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Vlas Pavel a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la 6 luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 1 an.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Vlas Pavel, la 21 noiembrie 2020, orele 18:30, fără a deține dreptul de a conduce mijloace de transport, drept care i-a fost anulat prin sentința Judecătoriei Orhei din 29.06.2020, contrar cerințelor pct.14 lit. a)

din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 potrivit cărui „conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere”, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, după ce a consumat băuturi alcoolice a urcat la volanul automobilului ”Škoda Fabia”, n/î XXX, parcat în fața blocului de locuit de pe str. Alexandru cel Bun din or. Telenești și conducându-l, a comis un accident rutier, lovind în automobilul de ”Volkswagen Transporter”, n/î XXX, ce era parcat în fața aceluiași bloc de locuit.

La fața locului s-a deplasat angajatul Inspectoratului de poliție Telenești, Borș Gheorghe, care a documentat cazul accidentului rutier și care l-a suspectat pe Vlas P. de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică.

Cu scopul de a se stabili cu certitudine, dacă conducătorul auto, Vlas P. a consumat sau nu băuturi alcoolice, înainte de a se urca la volanul mijlocului de transport, acesta a fost supus testării alcooloscopice cu alcooltesterul ”Drager 8510 RO”, stabilindu-se o concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,68 mg/l, ceea ce conform prevederilor alin. (3) art. 134¹² Cod penal corespunde stării de ebrietate alcoolice cu grad avansat.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele incriminate și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

Dat fiind că probele administrate confirmă în totalitate vinovăția inculpatului, acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, ca conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și care a fost privat de dreptul de a conduce mijloace de transport.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal și de faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune ușoară, anterior a mai fost condamnat, însă antecedentele penale sunt stinse, conform cazierului contravențional a fost tras la răspundere contravențională de 5 ori în perioada anilor 01.05.2009-27.11.2020, însă, în niciun caz pentru săvârșirea contravențiilor în domeniul circulației rutiere, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, cea atenuantă fiind căința sinceră, la locul de trai se caracterizează pozitiv, este căsătorit și are doi copii minori la întreținere, nu este angajat în câmpul muncii și la comisiile permanente ale consiliului orașenesc nu a fost discutat, că beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă, rațională și echitabilă fără izolare de societate, stabilindu-i o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării ei, conform art. 90 Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura raionului Telenești, Lilia Calugher, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 4 luni închisoare, cu executare.

Apelanta a invocat că instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și incorect a aplicat prevederile art. 90 Cod penal.

La 29.06.2020, inculpatul a fost condamnat pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate cu grad avansat, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, însă nu s-a corijat și a săvârșit o nouă infracțiune.

Or, faptul că inculpatul nu are antecedente penale, a recunoscut vina și sincer se căiește, se caracterizează pozitiv și întreține doi copii minori, nu pot servi ca circumstanțe pentru aplicarea art. 90 Cod penal, deoarece nu au legătură cu fapta comisă și nici nu caracterizează inculpatul ca pe o persoană responsabilă pentru acțiunile sale, iar poziția sinceră față de vinovăție, care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă prevăzută la art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleiași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

În speță, aplicarea unei pedepse privative de libertate ar fi pedeapsa care ar răspunde scopului de corectare și reeducare a inculpatului prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, va restabili echitatea socială și va fi proporțională cu consecințele infracțiunii.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2021, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond, la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale și în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, conducându-se de principiile generale de stabilire a pedepsei consfințite de art. 61 alin. (2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunii, care potrivit prevederilor art. 16 Cod penal este una ușoară, ținând cont de noile limite minime și maxime ale pedepsei cu închisoarea prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, instanța de fond corect a statuat că în privința inculpatului, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, este echitabilă pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, stabilită prin prisma art. 364¹ alin. (8) din Cod de procedură penală, cu suspendarea executării ei pe un termen de 1 an.

În conformitate cu prevederile art. 90 alin. (1), (2) și (6) Cod penal dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Din aceste considerente, executarea pedepsei reală stabilită lui Vlas P. nu este rațională, motiv pentru care, potrivit prevederilor art. 89 alin. (2) lit. a) și 90 alin. (1) Cod penal, corect s-a dispus suspendarea executării pedepsei cu închisoarea, pe o perioadă de probațiune de 1 an, cu condiția că nu va săvârși alte infracțiuni și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Deci, prima instanță corect, legal și întemeiat a aplicat în privința inculpatului o pedeapsă cu suspendare, pedeapsă care este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Argumentele procurorului privind inadmisibilitatea aplicării în privința lui Vlas P. a prevederilor art. 90 Cod penal și solicitarea aplicării pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 4 luni închisoare în penitenciar tip semiînchis, nu pot fi reținute, deoarece la stabilirea măsurii și mărimii pedepsei în privința inculpatului, în vederea corectării, reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă, ținându-se cont în deplină măsură de motivul și gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea - este caracterizat pozitiv, are doi copii minori la întreținere, căsătorit, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării, astfel, instanța de fond aplicându-i o pedeapsă legală, întemeiată și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, sub formă de închisoare cu suspendare, fără aplicarea amenzii, or, instanța de fond a reținut că, aplicarea pedepsei închisorii cu executare în cazul dat, în împrejurările ce caracterizează fapta comisă, prezența a doi copii minori la întreținere, ar înrăutăți considerabil situația acestuia și ar provoca consecințe capabile de a afecta și desconsidera factorul uman, făcând inequitabilă pedeapsa penală.

Astfel, sunt neîntemeiate argumentele procurorului privind aplicarea unei pedepse mai aspre, deoarece pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Astfel, sunt nefondate argumentele acuzatorului de stat cu privire la blândețea pedepsei, or, pedeapsa stabilită și individualizată de către instanța inferioară, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, iar stabilirea pedepsei cu închisoarea luând în considerație gravitatea infracțiunii comise și urmările acesteia nu va asigura realizarea scopului pedepsei penale și nu ar contracara săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și altor persoane.

Subsecvent, la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, instanța a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, totodată ținând cont și de gravitatea infracțiunii săvârșite și de condițiile de viață a celui vinovat.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, declară recurs ordinar, solicitând *casarea deciziei menționate în partea individualizării pedepsei și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.*

Recurenta indică că comportamentul inculpatului în timpul și după săvârșirea infracțiunii, nu prezintă garanțiile unei bune conduite din partea făptașului, ce ar fi permis primei instanțe, de a da dovadă de clemență în privința inculpatului, care de la început nu a demonstrat nicio urmă de remușcare pentru fapta comisă, or, la un interval de doar 4 luni după condamnarea prin sentința judecătorească Orhei din 29.06.202, comite o infracțiune similară, fiind implicat deja și într-un accident rutier.

Solicitarea judecării cauzei potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală, este o circumstanță relevantă la stabilirea pedepsei și nu poate fi valorificată ca una atenuantă, ce ar condiționa aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, dat fiind că inculpatul deja a beneficiat de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de sancțiunea normei de care a fost acuzat.

Or, în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării, se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului, iar în cazul din speță, inculpatul are un cazier juridic cu multiple înscrisuri, situație analogică fiind desprinsă și în cazierul contravențional.

Mai mult, în coraborare cu art. 61 și 75 Cod penal, în privința inculpatului nu mai pot fi folosite alte măsuri de constrângere mai blânde ca închisoarea.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2., 4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, corect ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod

penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au concluzionat că în cazul în care în rechizitoriu este indicat că: „*circumstanțe agravante conform art. 77 Cod penal, la stabilirea pedepsei lui Vlas P. nu s-au stabilit*”, ori, pot fi recunoscute drept circumstanțe agravante numai acele împrejurări, care sunt strict prevăzute de lege, stabilite de organele de urmărire penală și incluse în conținutul rechizitoriului (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 11.11.2013, nr.8 - Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*), că inculpatul nu are antecedente penale, a comis o infracțiune ușoară, a recunoscut integral vina și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală, este caracterizat pozitiv și întreține doi copii minori, corectarea și reeducarea ultimului este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pentru o perioadă de probațiune, conform art. 90 Cod penal.

Astfel, pedeapsa respectiv a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespund principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul nominalizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2021, în privința inculpatului Vlas Pavel xxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 18 februarie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Guzun